

Vias per las aglomeraziuns – ed in «zutger» per las regiuns

Il cumbat da votaziun è lantschà

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Suenter il fond per la viafier less ins uss stgaffir in fond per vias naziunalas e vias d'aglomeraziun. Spisgentà vegn quel tranter auter cun dauzar il pretsch da benzina per quatter raps il liter. Las aglomeraziuns profiteschian, ma la politica ha er integrà in «zutger» per mintga regiun. La via dal Güglia daventa per exempel ina via naziunala.** Ier han la ministra da traffic e las citads ed aglomeraziuns cumenzà cun il cumbat da votaziun. Il pievel svizzer sto numnadain lubir la chaussa. Ils 12 da favrer votescha il pievel davart il nov fond che dispona mintg'onn davart radund trais milliardas francs. Ils daners dovran ins per mantegnair vias, per bajegià novas vias u schlargiar tschancuns cun stretgas nua ch'ils autos stattan di per di en colonna. Fin il 2040 quintan ins cun investiziuns da 16 milliardas francs cunzunt per vias en la vischinanza da Turitg, Berna, Genevra e Losanna.

Quatter raps dapli per il benzina

«Il traffic crescha dapi onns», ha ditg cussegliera federala *Doris Leuthard* ier a las medias. «Sin las vias naziunals è il traffic sa dublegià dapi il 1990.» Las prognosas mussian che la creschientscha cuntinua. Cun il nov fond veglian ins cuntanscher dapli segirezza da planisaziun. El remplazza il fond d'infrastructura ch'ins aveva stgaffì mo per in temp limità.

Ils daners derivan dad ina vart da las funtaunas usitadas sco per exempel da la vignetta d'autostrada. Ma ins avra er novas funtaunas. A partir dal 2020 duain per exempel vehichels electrici gidar a pajà l'infrastructura. E sche las reservas dal fond crodian sut 500 milliuns francs dauzan ins il supplement sin benzina u diesel per quatter raps il liter. «Quai è raschunaivel damai ch'ins n'ha dapi il 1974 mai pli adattà il supplement da

benzina a la chareschia», ha ditg *Leuthard*. Facticamain pajan ils automobilists oz pia mo pli la mesadad per questa taxa. Plinavant dovrian autos moderns gea pli pauc benzina che pli baud.

Las citads profiteschian

«Las citads ed aglomeraziuns èn ils motors da l'economia», ha ditg *Kurt Fluri*, president da l'Uniun da las citads svizras. La populaziun ed il traffic creschian d'in cuntin en l'aglomeraziun. Fin il 2040 quintia la confederaziun ch'il traffic d'autos s'augmentia per 18 pertschient. 90 pertschient da las colonnas d'autos en Svizra crodian sin las citads ed aglomeraziuns.

Ma cun il nov fond stettian en l'avegnir a disposiziun ils meds urgentamain

necessaris per il traffic d'aglomeraziun. «Senza quests meds na pon ins betg schliar ils problems da traffic en l'aglomeraziun», ha ditg *Fluri*. Mo cun il nov fond possian ins planisar a lunga vista e financiar las mesiras necessarias. Il fond prevedia 390 milliuns francs l'onn apposta per ils programs en las aglomeraziuns. Ensem cun las contribuziuns dals chantuns, da las citads e vischnancas, che han da contribuir 60 pertschient vi dals custs, chaschunia quai investiziuns da bunamain ina milliarda francs l'onn.

Il «zutger» per las regiuns

Ils 12 da favrer 2017 na dovri betg mo ina maiortad da la populaziun, mabain er ina maiortad dals chantuns damai ch'i dovra ina midada da constituziun.

Per betg periclità il fond e per evitar la resistenza da las regiuns han il cussegl federal ed il parlament procurà che quasi mintga regiun profiteschia er in pau: 400 kilometers vias chantunalas vegnan integradas en la rait da vias naziunalas. En l'avegnir sto la confederaziun pia pajà e mantegnair questas vias ed ils chantuns vegnan distgargiads considerablain. Uschia daventa la via dal Güglia part da la rait naziunala. I sa tracta da radund 55 kilometers a partir da Tusaun en fin a Silvaplana.

En tut èsi bunamain ventg vias che vegnan «federalisadas». Plirs gronds tschancuns sa chattan en regiuns muntagnardas: 40 kilometers en il Vallais, 35 kilometers en la Surselva bernaia, 36 kilometers en la regiun dal Giura.

Ils 12 da favrer vota il pievel davart il nov fond che dispona mintg'onn davart radund trais milliardas francs. Fin il 2040 quintan ins cun investiziuns da 16 milliardas francs cunzunt per vias en la vischinanza da Turitg, Berna, Genevra e Losanna.